

**2005. évi törvény
az élettársi kapcsolat regisztrálásáról**

Az Országgyűlés tudatában annak, hogy egyre több polgártársunk választja a tartós együttélés formájának az élettársi közösséget a házasság helyett – tekintettel a 14/1995. (III. 13.) AB határozatban foglaltakra is – annak érdekében, hogy az élettársak számára rendezett jogi kereteket kínáljon fel, a következő törvényt alkotja:

Az élettársi kapcsolat regisztrálása

1. §

- (1) Az élettársak – két, házasságkötés nélkül közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben együttélő személy – személyesen vagy közjegyzői okiratba, illetve a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan közösen kérhetik élettársi kapcsolatuk regisztrálását az anyakönyvvezetőtől, feltéve, hogy egyikük sem házas.
- (2) A regisztrált élettársi kapcsolat megszűnik,
 - a) ha a regisztrálást törlik;
 - b) ha bármelyik fél elhalálozik;
 - c) ha a felek egymással házasságot kötnek.
- (3) Az élettársi kapcsolat regisztrálásának törlését bármelyik fél egyoldalúan is kérheti. A törlési kérelmet az (1) bekezdés szerinti okiratba kell foglalni, és az élettársi kapcsolatot regisztráló anyakönyvvezetőhöz kell benyújtani. Az anyakönyvvezető a formailag megfelelő okirat alapján a regisztrálást törli.
- (4) A regisztrálás törlését elrendelő határozat ellen annak kézhezvételétől számított 30 napon belül alatt közigazgatási bírósághoz lehet fordulni.

A regisztrált élettársak jogállása

2. §

Az öröklés, valamint a közös lakás használata kérdésében a regisztrált életközösség joghatálya a házassággal, a regisztrált élettársak jogállása a házastársak jogállásával egyezik meg.

Módosuló jogszabályok

3. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 601. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Törvény alapján nem örökölhet az örökgyógy házastársa, illetve regisztrált élettársa, ha az öröklés megnyílásakor a házastársak, illetve a regisztrált élettársak között életközösség nem állott fenn, és az eset körülményeiből nyilvánvaló, hogy az életközösség visszaállítására nem volt kilátás.”

(2) A Ptk. 607. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha leszármazó nincs, a házastárs vagy a regisztrált élettárs örököl. A továbbiakban ahol a törvény házastársat említ, azon a külön törvény alapján regisztrált élettársat is érteni kell.”

4. §

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt) 7. §-a a következő új (3)-(4) bekezdésekkel egészül ki:

„(3) A (4) bekezdésben foglaltak kivételével érvénytelen a házasság, ha a házasulók valamelyike regisztrált élettársi jogviszonyban áll.

(4) Ha a házasulók egymással állnak regisztrált élettársi jogviszonyban, a házasság érvényesen megköthető.”

5. §

A Csjt. IV. részének 31/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A külön törvény alapján regisztrált élettársak esetében a közös lakás használata során e törvény szabályait kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy házasság helyett regisztrált élettársi kapcsolatot, házastárs helyett regisztrált élettársat, házasságkötés helyett az élettársi kapcsolat regisztrálását, a házasság felbontása helyett az élettársi kapcsolat regisztrálásának törlését kell érteni. A lakáshasználat körében a regisztrált élettárs különvagyonának a regisztrálást megelőzően megvolt, továbbá a regisztrálást követően öröklés jogcímén szerzett vagy ajándékba kapott vagyontárgy, a személyes használatra szolgáló és szokásos mértékű, illetőleg mennyiségű vagyontárgy, valamint a különvagyon értékén szerzett vagyontárgy számít.”

Záró rendelkezések

6. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az élettársi kapcsolat regisztrálásának részletes szabályait rendeletben határozza meg.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Köztudott tény, hogy napjainkban világszerte növekszik az élettársi kapcsolatok száma. A jogalkotó is felismerte ezt, amikor a polgári jog keretei között meghatározta az élettársak fogalmát, az Alkotmánybíróság határozatára figyelemmel most már az Alkotmánynak megfelelő tartalommal. Az élettársi kapcsolatot egyes jogszabályok a rokoni kapcsolatok között ismerik el.

Az évek múltával az is megmutatkozott, hogy az élettársi kapcsolat hasonlóan tartós, esetenként még tartósabb is lehet, mint a házasság. Ugyanakkor méltánytalan helyzetek következhetnek be, ha megszakad az életközösség pl. a lakáshasználat terén, vagy ha esetleg valamelyik élettárs végrendelet nélkül váratlanul elhalálozik.

Európa egyes országában a hasonló, jogilag többé-kevésbé rendezetlen problémákra megoldásként az élettársi kapcsolatok regisztrálási lehetőségét választották.

Ez a törvényjavaslat is ezzel a megoldással él, amikor lehetővé teszi az élettársaknak, hogy élettársi kapcsolatukat regisztráltassák. Ilyen esetben a törvényjavaslat az élettársi kapcsolatot az öröklés, valamint a közös lakás használatára nézve a házassággal azonos joghatályúnak, az élettársakat a házastársakkal azonos jogállásúnak ismeri el.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A javaslat e §-a a Ptk. hatályos 685/A. §-ban szereplő meghatározást fogadja el az élettársak fogalmi meghatározásához, az Alkotmánynak megfelelően. Az ekként definiált élettársak számára lehetővé teszi, hogy kapcsolatuk regisztrálását kérhessék az anyakönyvvezetőtől. Ezt akár személyesen, akár megfelelő alakisággal bíró okiratba foglaltan megtehetik. A későbbi bizonytalan jogi helyzetek megelőzésére ez a lehetőség azonban csak akkor áll fenn, ha egyik fél sem házas.

A § tartalmazza a regisztrált élettársi kapcsolat megszűnésének eseteit is, beleértve azt az esetet, amikor a felek egymással kötnek házasságot. Ilyenkor a regisztrált élettársi kapcsolat a törvény erejénél fogva megszűnik.

Az élettársi kapcsolat kevésbé formalizált, mint a házasság. A regisztrálás lehetőségének megadásával azonban óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy mi történjék az élettársi kapcsolat megszakadása esetén? A javaslat a regisztrálás törlését bármelyik fél egyoldalú döntése alapján lehetővé teszi, tehát az élettársi kapcsolat megszakadásának tipikus esetét modellezi. Ugyanakkor a jogbiztonság érdekében ezt az egyoldalú nyilatkozatot csak a bejegyzéshez szükséges okirati formában teszi lehetővé. Ugyanakkor a regisztrálás törlése nem jelenti feltétlenül az élettársi kapcsolat megszakadását: az élettársak a jövőre nézve csak a regisztráláshoz köthető többletjogosítványokat veszítik el.

A 2. §-hoz

Ez a § egyértelműen rögzíti a regisztrált élettársak jogállását az öröklés, valamint a közös lakás használata kérdésében. Minden más kérdésben a jelenleg az élettársakra vonatkozó szabályok érvényesülnek.

A 3. §-hoz

A Ptk. módosítása a törvényes öröklés esetére – a házastársakra jelenleg vonatkozó szabályokhoz hasonlóan – kimondja, hogy csak akkor örökölhet törvény alapján a regisztrált élettárs, ha tényleges életközösségben élt az örökhagyóval annak halálakor.

A 4. §-hoz

Összhangban az 1. § rendelkezéseivel, ez a § a Csjt.-t egészíti ki, megakadályozandó a házasság és a regisztrált élettársi közösség együttes fennállását. Ha a regisztrált élettársi jogviszonyban élők egymással kívánnak házasságot kötni, a házasság természetesen érvényesen létrejöhet.

Az 5. §-hoz

Az 5. § a Csjt.-nek a közös lakás használatára vonatkozó szabályait egészíti ki a regisztrált élettársai kapcsolatban élőkre vonatkozó szabályokkal.

A 6. §-hoz

Hatályba léptető és felhatalmazó rendelkezések.

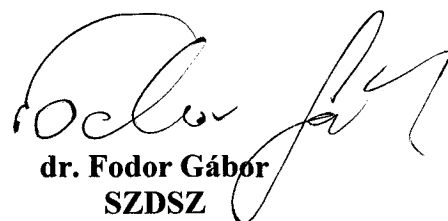
Budapest, 2005. május 18.

Gusztos Péter
SZDSZ

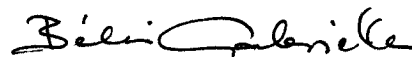
Horn Gábor
SZDSZ

dr. Fodor Gábor
SZDSZ

Gulyás József
SZDSZ

Béki Gabriella
SZDSZ